

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasásos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj milder hircjénel
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Köziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, 1893. július 10.

(K—r.) Magyarországon a mezőgazdák körében sok egyenlőtlenség tapasztalható a munkaviszonyok körül. A mezei munkás erő nagy része majdnem egy félve át gyümölcsötlenül hever, s a másik félve át megfeszített odaadással dolgozik. Egyszer tulsokat pihen, mint holt tőke, másszor tulsigázva működik, mint produktív tényező.

Ezt az utóbbi körülményt a mezőgazdaság természete hozza magával. Ez minden tulnyomóan mezőgazdasági államban így van. Különösen oly helyeken, hol az emberi erő nincs kellően helyettesítve a technika vívmányai által. De az erőnek nálunk tapasztalható nagymérvű hevertetése már abnormis, s a kultura elmaradására mutató állapot. Sokan és sokat gondolkoztak már nálunk e holt kincs gyümölcsötletésén, s kormányoknak, egyesületeknek, sőt egyeseknek is sikerült már helyenként némileg javítani a helyzetet. Házi iparral, vagy egyéb, a mi a viszonyoknak megfelelő. De ez nálunk még csak kivételszámba megy, s nem menti föl a hivatalos és hivatott köröket e kérdés további megoldásának kötelezettsége alól.

Mert ez az egyenlőtlenség nyilatkozik aztán a bérvizonyokban is. Télen majdnem ingyen, egy kevés ételért is meg lehetne kapni a munkást, de nem kell senkinek. Nyáron ellenben sokszor nagyon is felszökik az értéke, mert versenygenek utána. Természetes, mert a munkás a téli télenesség költségeit is a nyári munkaadóval igyekszik megfizettetni. Ha munkásaink télen csak mérsékelt keresetet élvezhetnének, nem volnának a nyári nagy munkaidő kiaknázására annyira reá utalva.

Ez évben különösen érezték gazdáink a napszámáruk magasságának terheit. Mert az abnormis időjárás különben is hátrányosan befolyásolja évi jövedelmeiket, miket most ráadásul a munkáltatás aránytalan költségei is megdézsmálnak.

A gazdák nagy munkaidője beállt, még pedig más évektől eltérőleg oly módon, hogy minden majdnem egyszerre szakadt a nyakukba. Az időjárás megakasztotta a fejlődés fokozatosságát, s ez által a mezei munka rendes egymásutánját. Máskor mégis volt egy kis respirium, a mi a napszámárukat is némileg mérsékelte. De most mindenkinek egyszerre kell majdnem minden munkára az erő, s az összetorlódtott kereslet felszökötette a béreket.

Ha legalább jól állanának a termés tekintetében, s gazdag volna az aratás. Ámde ezt épen nem mondhatjuk. A múlt év esőzései sokat javítottak ugyan a kedvezőtlen tavasz nyomain, de azért az eredmény korántsem lesz az, a mit rendes időjárás mellett várhattunk volna. Meglehető biztos számítások alapján eddig úgy állunk, hogy búzából 8 millió, rozsban 4 $\frac{1}{2}$ millió mmzásával maradunk a múlt évi termés mögött. Zab és árpa nem mutatnak ekkora különbséget, de még sok esélynek vannak kitéve. A tavasziak és a tengeri sokat pótolhatnak az ősziek hiányain; de külforgalmi mérlegünk passzívum keveset változtatnak.

És ha a szemtermés csökkentette is az aggodalmakat, a takarmányfélék hiányával nekünk is meg kell küzdenünk, ha nem is oly mérvben, mint Németországban, de mindenesetre nagyon körültekintő és takarékos eljárást kell gyakorolnunk, hogy az árviszonyok se terheljenek nagyon s állattenyésztésünkben se álljon be jelenékeny visszaesés. A kormány bizonyára részen lesz, hogy a szükség által esetleg ingerelt aggasztó kivételnek gátot emeljen s gazdáinknak a takarmány-kérdéssel kapcsolatos soknemű érdekét a maga idejében megóvja.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül az elemi csapásokat sem, mint amelyek szintén sűrűn látogattak, s a kedvezőtlen időjárás mellett nagyban hozzájárultak az évi gyöngye eredmény előidézéséhez. Folyóink szabályozása és a biztosítási eszme terjesztése évről-évre szükségesebbnek tűnik fel s a szomorú tapasztalatok mind hangsúlyosabban figyelmeztetik gazdáinkat, hogy részint műveltségük fokozásával, részint az egyesületi előnyök nagybővítésével igénybevételeivel, részint a kormány jótékony működéseivel való csatlakozással igyekezzenek emancipálni magukat az időjárás szeszélyeinek s az elemi csapások rombolásának hatása alól.

Ha az egyoldalú nyerstermelést helyes arányba hozzák a mezőgazdasági iparral, ha az emberi erőt lehetőleg minden téren pótolják a gépek erejével; ha a folyók szabályozását szövetkezeti uton hatékonyabban elősegítik; ha végre a biztosítás eszméjét szélesebb körben elfogadják: sok olyan csapást elkerülhetnek, ami egyesekre végzetes lehet s a közre nézve is mindenesetre jelentékeny károsodást jelent.

A nagy munkaidő beálltával Magyarország népe egész őszig künn izzad a mezőn, s ez a híres politikus nemzet csak mellel éríti a közügyeket; főgyelmét gazdasági ügyeinek szenteli. Gyönyörűség nézni a magyart a létért való küzdelemben is. Akár csak a hazáért való küzdelemben látnók. A széna- és buzarendek is csak úgy dőlnek előtte, akár az ellenség sorai. Dalolva végzi a dolgát ott is, hol verítéke gyöngyözik, mint szintén ott is, hol vére foly. Szorgalom, kitartás, erő és bátorság dolgában mindig és mindenütt versenyt állunk a föld bármely nemzetével. Ily tulajdonokkal pedig még akkor sem aggódnánk nagyon, ha a gazdasági év nem javult volna ennyire. Mikor a mező mostoha, a magyar életrevalóság a megélhetés más forrásait keresi fel.

A többoldalúság pedig még mindig nagyon reánk fér.

Miniszeri rendeletek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban két igen fontos és közérdekű rendeletet bocsájtot ki. Az egyik az izraelita tanulóknak szombati napokon az irás, számolás és rajzolás alól való felmentése tárgyában kelt s így hangzik: „Az állam, a községek, magánosok és társulatok által fenntartott elemi, felső-, nép- és polgári iskolák tanító- és tanítónőképző és kisdévodónő-képző intézetek izraelita vallású tanulóinak szombati napokon az irás-, számolás- és rajzolás alól való felmentésére nézve a következőket rendeltem: Az izr. vallású tanulókat szombati napokon az iskolába járástól fölmenteni nem lehet, de ezen napokon az irás-, számolás- és rajzolás alól felmenthetők, ha a tanuló szülője (gyámja, gazdája) a felmentést, az aláírásra nézve hatóságilag igazolt írásbeli folyamodványában kéri. A felmentést elemi-, felső-, nép- és polgári iskolákban az állami iskolai gondnokság és községi iskolákban a tanító-, tanítónő- kisdévodónő-képző intézetekben a kir. tanfelügyelő adja meg. Az így felmentett tanuló szombaton minden tanórában jelen lenni tartozik és például a mennyiségtanból szóbeli feleletre, ugyszintén a rajzolandó tárgy értelmezésére is felhívható. Ha az izr. vallású tanuló száma nagy, akkor lehetőség szerint ügyelni kell arra, hogy a rajzolás és szépírási tanóra szombatra ne essék. Azonban, ha az illető osztály szombaton valamely órában csakis feladatirással vagy rajzossal van elfoglalva és magyarázat nem fordul elő, a felmentett tanuló ez idő alatt, ugyan e tárgynak elméleti vagy értelmező leckéiből kérdeződé vagy leckéjének ismétlésével tartozik foglalkozni. A felmentett tanuló egyéb tanórákban annál behatóbban vizsgálандó meg és feltéve, hogy a szépírási szombaton tanítatnék, az ily tanuló irását, más dolgozataiból kell megbírálni. — A másik, nem kevésbé fontos rendelet az iparképzési intézetek fölött való felügyelet szabályozását tárgyalja; adjuk az alábbiakban: „Az ipari szakoktatás egyönte-

A „BACSKA“ tárcája.

Az első bál után.

Mondották: szép vagy, — elhívém.
— Apai szívet ért a szó! —
Pedig ruhádon semmi fény,
Fehér volt csak, — nekéd való.
Artatlan lényeden derű, —
Hogy angyalnak beillenél . . .
— Az én kis lányom egyszerű,
S a lelke is az: hófehér.

Elvittelek. S miért ne még?
Előteletből talán?
A kikeletnek örömet
Virág éreze, ne a lány?
S hogy tán a fény, a bűkörv,
Káprázaton szivedhez ér?
— Azért te az léz: egyszerű,
S a lelked is az: hófehér.

Elvittelek s elnéztelek:
Táncoltál mint szép ifjú lány;
Az angyal is lebeg, lebeg,
Lelkeden égi kép után . . .
S szivemben semmi keserű —
Szivemhez aggódás nem ér:
Oh, az maradsz te — egyszerű,
S a lelked is az: hófehér. **Dömötör Pál.**

SIÓFOK.

— Balaton-fürdő. —

Egy lapunknak is beküldött füzete fekszik előttünk dr. Preysz Kornél avatott tollából Siófokról, a magyar tenger ezen szép fekvésű fürdőhelyéről. A füzetkének mindjárt bevezetésében előrebocsátja a szerző, hogy célja a magyar fürdőközönséggel ezt a Balaton-fürdőt megismertetni s az orvosi világnak bemutatni. A Balaton-fürdők használata, mondja a szerző, nem mai keletű, rég ideje keresi fel azokat idegyöngye és test-

edzést igénylő egyaránt; de míg a füredi részen évtizedek óta kényelmes, jó ellátásban részesült a fürdővendég, addig Siófokon a beteg bajának kezelésére szükséges gyógyeszközöket, szórakozást és kényelmes ellátást mindezt ideig nélkülözte. Általános volt e miatt a panasz s mindjobban megerősödött az a meggyőződés, hogy egy nagyobb szabású vállalat e bajokon segíthetne. A Balatonnak néhány lelkes védője elhatározta, hogy e bajokon segít és 1891. április havában megalapította a „Balaton-fürdő és szálloda részvénytársaság“-ot, lemondván előre minden alapítói előnyökről és kedvezményekről. Az alapítóke aláírása s a telek biztosítása után Ray Rezső fővárosi műépítész biztáka meg a terv elkészítésével, ki a feltételeknek sikeresen megfelelően, az építkezések legnagyobb részét bevégezte. Az ott eszközölt építkezések folytán a fürdőhelyiség berendezése, a kényelem nyújtása, a szórakozás — párosulva a festői panorámával, mely a szemlélő előtt feltárul — Siófokot Európa bármely más fürdőjével egy nivóra emelik. Szerző első sorban a telepet írja le. A társulat fürdőtelepe, mely mintegy félmillió forint befektetést igényelt, 60 holdnyi magasan feltöltött területen fekszik a Balaton partja és a déli vasút állomása között. Talaja egészséges, száraz, tiszta homok. A szállodák és éttermek a nagy áldozattal létesített, bár még csak két éves parkban fekszenek, közvetlenül a parton. Előttük 700 méter hosszúságban, magas kőburkolattal biztosított széles korzó terül el. A szállodák berendezése minden tekintetben kielégítő s építésköz szempontjából a modern higiénia legszigorubb követelményeinek is megfelelőnek. Minden szoba, még az egy ágyra berendezett is kivétel nélkül magas, világos, tiszta, száraz és fényűzésig menő tágas. A butorzat kényelmes. A világítás a szobák kivételével a szállodák minden helyiségében elektromos fényvel történik. Kellemesen fog bálni a szállodák lapos teteje is a fürdővendégre, honnan esténként főszegecs kilátás nyílik a távolba, mikor a Balaton fodros hullámai megáryozzák a lenyügvő nap utolsó sugarai. Végre megemlíti, hogy különösen a szálloda ablakaiból lehet élvezni azt a gyönyört és bazánkbán egyetlen kilátást, amelynek szemlélésében soha ki nem fáradunk.

Ami a szórakozást illeti, ebben a tekintetben Sió-

fok bátran kiállja a versenyt az északi tenger elsőrangú fürdőhelyeivel, mert nemcsak kávéháza, olvasótermei, zene-, lapdázó- és játékhelyei vannak, hanem ott van a Balaton szórakoztató kirándulásával, ott van a csolnázás, melyhez a társulat saját csolnakai állanak a vendégek rendelkezésére, továbbá a kellemes időtöltést szolgáló balászat, a társulat által a veszprémi káptalannál fürdővendégek számára előre biztosított vadászat a halakra, veszélyes ragadozó vízi madarakra, végül a lövésverseny, melyet az urlovasok szövetkezete nyár derekán rendez Siófokon s melyre a társulat külön díjat ajánlott fel. Kiegészíti a szórakozást a heteken át meg-megújuló változatossággal Almádra, Fűredre, Tibanyba s a Balaton nyugoti partján elterülő gyönyörű tájakra rendezett kirándulások. Igen kellemes az is, hogy a Sió-esatorna tulsó partján fekvő fenyes erdőkének szabados használata a fürdővendégek számára kikötött; itt órákon át zavartalanul lehet az, ki a nyugalmat szereti a pezsgő fürdőélet helyett. Posta, távirtda, vasuti összeköttetése kitérő, ez mind csak előnyére van a szórakoztatásnak.

A fürdőjog a veszprémi káptalan tulajdonát képezi, de 1893-tól számított 50 évre szerződésileg a társaság bérlti. A közös fürdő házon kívül, mely cölöpökre épített, 120 méter hosszú hidon vas-síneken van messze a Balatonba túlva s melyben 120 vetkőző kabin áll a fürdőzők rendelkezésére, négy egymástól különálló s a legnagyobb kényelemmel berendezett kisebb fürdőházat épített a társaság családok számára; olyanok részére, kik a külföldi tengeri fürdőkben megszokott kocikat sem akarják nélkülözni, néhány eredeti osztendei kocsi tart készletben.

A balatonmenti fürdőkben ép úgy, mint bármely más tengeri fürdőben a fürdés a vendégek főcéja. Tekintve azonban, hogy a különféle speciális gyógymódok még oly beható kuránál is alkalmazhatók, a társulat tervbe vette a főbb gyógymódok berendezését, így gondoskodik a vállalat, hogy ásványvizek a társulati pinckben készenlétben legyenek. Használható lesz majd a tejkúra és szőlő gyógymód. Melegfürdők egyelőre kis számban állanak a vendégek rendelkezésére. Végre egy hazánkban még nem használt gyógymódot is tanulmány tárgyává tetet, ez a homokfürdő, melyre Siófokon ki-

tűségének, valamint az ország összes iparoktatási intézetei gyakorlati és helyes elméleti irányban való haladásának biztosítása céljából a kereskedelemügyi m. kir. miniszter uralban állapodtam meg, hogy a felügyeletet az ország valamennyi iparoktatási intézete és intézménye fölött közösen fogjuk gyakorolni, úgy, hogy a tárcám ügykörébe tartozó intézetek gyakorlati irányára fölötti felügyeletet a fennsített miniszter ur saját közege, — ellenben a kereskedelemügyi tárcá keretébe tartozó intézetek didaktikai, vagyis elméleti irányára és oktatása fölötti felügyeletet én fogom saját közegeim által gyakoroltatni. A keresk. miniszter az iparoktatási ügy gyakorlati irányának országos felügyeletével Szerényi József kereskedelemügyi ipari felügyelőt bízta meg, én pedig a nevezett intézetek didaktikai irányának országos felügyeletével a vezetésem alatt álló miniszteriumba beosztott s az iparos tanulók iskoláinak felügyeletével megbízott Mártonffy Márton kir. tanfelügyelőt bízta meg.

A közigazgatási bíróságról szóló törvényjavaslat — mint már jelentettük — teljesen ki van már dolgozva s megküldetett véleményezés végett az egyes miniszteriumoknak. A javaslatot, mely különösen pénzügyi szempontból beható tanulmány tárgyát fogja képezni a pénzügyminiszteriumban, e hó második felében kerül a minisztertanács elé.

Ujdonságok.

Személyi hir. Barthal József, a zombori takarékpénztár igazgatója, több heti tartózkodásra Reichenhalla utazott.

Katonai látogatás. Szigetszentmiklósi Bakkonyi Károly szegedi honvéd dandárparancsnok f. hó 7-én városunkba érkezett s 10-ig tartózkodott itt, csapatmenzét tartva honvédségünk felett.

Hírek az egyházmegyéből. Bagó Mihály Madarásról O-Kanizsára, Páv Ferenc Szt-Istvánról Madarásra helyeztetek át kápláni minőségben.

Hírek az ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara választmányja közölni teszi, hogy Korbai Károly kulai lakos ügyvédet önkéntes lemondása folytán — és dr. Szabó József hódásági lakos ügyvédet hódásági kir. közjegyzővé történt kinevezetése folytán s végül dr. Schmausz Antal apatini lakos ügyvédet elhalálozása folytán az ügyvédekől vezetett lajstromából törölte; s ez utóbbi irodája részére ügygondnokul dr. Greber Lajos apatini lakos ügyvédet rendelte ki.

Jegyzőválasztás. Jeleztük, hogy Feketehegyen a jegyzőválasztás f. hó 8-án volt. A 10 pályázó közül óriási lelkesedéssel és nagy szótöbbséggel Kozma Dezső, vármegyei th. aljegyzőt választották meg. Késztelen, hogy Kozmának a bácsmegyei jegyzői kar egy — bár fiatal — de tehetséges és pontos jegyzőt nyer, de viszont kétségtelen az is, hogy városunk benne egy igen rokonszenves alakját veszti el.

Országos tüzoltó-kongresszus. A Szabadkán f. é. augusztus hó 12—16 ik napjain tartandó XI. országos tüzoltó-kongresszusra utazó tüzoltók — a vármegyei tüzoltó-szövetség kérelme folytán — menetdíj kedvezményben részesülnek. Az erre vonatkozó és a vármegyei alispánjához intézett belügyminiszteri rendeletet egész terjedelmében közöljük. Tekintetes ur! A vármegyei tüzoltó-szövetségnek f. évi május hó 30-áról 52. szövetségi 1893. sz. a. kelt előterjesztésére, értesítem tekintetes uraságot, hogy a m. k. kereskedelmi miniszter ur f. évi június hó 25-én 43249. sz. a. hozzám intézett átirata szerint a magyar országos tüzoltó-szövetségnek Szabadkán tartandó közgyűléséhez utazók számára oly menetdíj kedvezményt engedélyezett, mely szerint az illetők, a mennyiben igazolják, hogy a közgyűlés tagjai, a m. kir. állami vasutak vonatán egy egész II. osztályú jegyváltása mellett az I., egy egész III. osztályú jegyváltása mellett a II. és egy fél II. osztályú jegyváltása mellett a III. kocsi osztályt használhatják, úgy az oda, mint a visszautazás alkalmával. Ezenfelül a nevezett miniszter ur felhívta a többi hazai vasutakat is, hogy a szóban levő alkalomból szintén bocsássanak megfelelő menetdíj kedvezményt rendelkezésére. Az eredményről tekintetes uraságot külön fogom értesíteni. Végül

tűzők a viszonyok. Mindezen gyógymódok alkalmazása annál könnyebben lehetséges, mert Siófokon az állandó fürdőorvoson kívül több orvos is van, kik a fürdő hasznát ismerik.

A Balaton-fürdő kintinó hatással lesz mindazokra, a kiknél kóros a vér állapot, csökkent az életerő, kifáradt, vagy éppen kimerült az idegrendszer, szellemi foglalkozás, üzleti gondok s egyéb okoknál fogva a nélkül, hogy mindez komolyabb bántalom alakjában már határozott alakot öltött volna. Különösen a nőkre nézve, a kik a nagy város falai között rossz levegőben töltik az év legnagyobb részét, kiknél kellő mozgás hiánya s egyéb kóros hatányok folytán elgyengült az idegrendszer, bányos a vérképződés, a Balaton-fürdők kintinó hatással vannak. Ugyanezt mondhatni a gyermekekről is, végre gyors lesz a hatás mindazoknál, akik súlyos bántalom vagy kimerítő betegség után pihenni, üdülni mennek Siófokra.

A fűtést befejezésében Siófok jövőjéről ír a szerző. Elmondja, hogy a társulat a rendelkezésére álló nagy területnek egyelőre csak egy részét parkirozta, másik része nyaralók építésére van szánuva, melyek iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A fürdőnek már eddig is jó a hírneve. Különösen az emeli a fürdő értékét, hogy a nagy északi öböl víharai által előidézett hatalmas hullámcseppek, mely a fürdést csaknem oly kintinó hatásúvá teszi mint a tengeri fürdőben, főleg Siófokon érezhető, és hogy ott a Balaton vize nemesak iszaptól, hanem binártól és nádtól is teljesen ment. Biztosítja a fürdő jövőjét az a körülmény is, hogy a főváros közelében fekszik. Ezek az előnyök csábítottak már eddig is százakra menő fürdővendégeket Siófokra s ezek fogják terjeszteni a hírnevét a jövőben is.

Kívánatos volna, ha az új vállalatnak az a szép törekvése, miszerint az eddig külföldre járók egy részét tartása vissza attól, hogy a magyar pénz ne idegen fürdőkben költessenek el, — megvalósulna, s ne lenne messze az az idő, a mikor, mint dr. Chyzer osztálytanácsos a belügyminiszterium közegészségügyi osztályának főnöke „néhány újabb fürdőinkről” tartott értekezésében mondja: „20—30,000 ember fog a Balaton partjain nyaralni s a Balaton idegesillapító habjaiban fürdőzni.” B. K.

megjegyzem, hogy a végrehajtási módzatok megállapítása érdekében célszerű volna, ha a Zomborban székelő szövetség intézősége közvetlenül a m. kir. államvasutak igazgatóságával lépne érintkezésbe. Budapestben, 1893. július hó 1-én, a miniszter meghagyásából Jekelfalussy s. k. miniszteri tanácsos.

Uj járásbíró Szegedre. Szegedre a kir. járásbírószághoz, tekintve az eddigi rendkívüli nagy ügyforgalmat, egy második járásbírói állást szervezett az igazságügyminiszter. Muskó Sándor a szegedi törvényszék elnöke már ki is hirdette a pályázatot.

Esküvő. Boldog családi ünnepe volt e hó 9-én vasárnap városunk köztisztvisletben álló főgimnáziumi igazgatójának, Gerevics Gusztávnak. Leányát, Ilonát vezette oltárhoz Mészáros Lajos fehértemplomi, de rövid idő múlva leendő zombori főgimnáziumi tanár. A szertartást Buday Gergely főgimnáziumi hitoktató végezte, ki emelkedett szellemű szép beszédet intézett az ifju párhoz. Násznapok voltak: Gerevics Emil kassai fő-reáliskolai igazgató, Gerevics Gusztáv unokaöccse és Szondy Mátyas kir. törvényszéki bíró. Az esküvő este 6 órakor volt. Este 8 órakor fényes vacsora volt az örömszüllők házában számos pohárköszöntővel. Az ifju pár másnap nászútra kelt.

Eljegyzés. Ifj. Mihályi János — Mihályi János Bacs-Bodrogh vármegye arvaszéki elnökének fia — eljegyzette Franzel Etelka k. a. t., Franzel Mór leányát.

Zártkörű táncvetés. Vettük a következő meghívót: „Az alulírott rendező bizottság által 1893. évi július hó 15-én, az „Elefánt” szálló nagyertermében rendezendő zártkörű táncvetésére alulírt rendezőség tisztelettel meghívja. Legifj. kamjonkai Szemző István, elnök. Blumenthal Miklós, alelnök. Topits Zsolt, titkár. Tunner Nándor, pénztárnok. Dalmay Oszkár, Ergh Oszkár, Falcione László, Horváth Béla, ifjabb k. Szemző Gyula, ó-moroviczai Vojnick Elemér, Staudacher Kálmán, Stojcsits Vladimir. Radulovits Gedeon. — Személyi jegy 1 frt, családjegy 2 frt. Kezdeté 8 és fél órakor. A jegyek csak a meghívó előmutatásával adhatnak át.”

Tennis-verseny. A lawn-tennis társaság pénteken délután ismét a Sikarában játszott s mint a többi sikarai kirándulás alkalmával, úgy ezuttal is közös vacsorával és táncol fejezte be a játékot. Szikkörben, kedélyesen, feszületlenül, egészen családiasan mulattak együtt a társaság reggeli 2 óráig. Ott voltak: asszonyok: dr. Balogh Ernőné, dr. Czvetkovits Péterné, Karácsony Gyuláné, dr. Lovász Mária, Maximovits Szilárdné, öz. Pál Antalné, öz. Rudits Mihályné, Szemző Istvánné és Szemző Jánosné, továbbá Karácsony Dóra, Lallósevitcs Jelka, Pál Blanka és Vilma, Szakáll Margit és Szabó Erzsike kisasszonyok.

Szabadka halad. Szabadka szemmel láthatólag halad napról-napra, úgy az építkezés, mint pedig a város terjedése körül. De óriási lépésekkel az ipar és kereskedelem terén is. A napokban is nagyszámban összejöttek a kereskedők és földbirtokosok s elhatározták, hogy részvények kibocsátásával egy cukorgyárat alapítanak. Ha az ige testé válik, a szabadkaiak nemcsak maguknak, hanem az egész megyére nézve igen hasznos dolgot műveltek.

A szerb sajtó Ujvidéken. Az ujvidéki „Zasztava” nem régen cikket közölt a horvátok nagyvárosi mániájá ellen, a melyben párhuzamba állítja a horvátoknak és a magyaroknak az eljárást a szerbekkel szemben. Ugyanebben a cikkben meg volt írva, hogy a szerbek már arra a meggyőződésre jutottak, hogy országgyűlési képviselőket a szlavóniai megyékből, mint a melyek az anyaországhoz közvetlenül tartoznak, Budapestre és nem Zágrábba kell küldeni. Ezt a cikket, mely a szerbek között nagyon kedvező, a horvátok között azonban nagyon nyomasztó hatást gyakorolt, a „Zasztava” főszerkesztője, Jovics István írta. Erre a Miletics fia, a ki a „Zasztava”-val mint tulajdonos diszponál, Bécsből táviratilag vette ki a Jovics kezéből a szerkesztést. Mint tudósított megbízható forrásból közli, Miletics fia erre a lépésre a szerb nemzeti alapok igazgatósága bírta rá, mert Jovics a szerb nemzeti alapoknál elkövetett visszaéléseket, kivételeg azokat, a melyeket Polit Mihály, a nemzeti alapok ügyésze követett el, a „Zasztava”-ban kérelmetlenül kezdte ostromozni. Mindezeknél fogva Jovics István kénytelen volt új lapot indítani, a mely július 5-én „Sztarzsza” név alatt meg is jelent. Ez a hetenként kétszer megjelenő lap egyelőre csak szerb autonom-egyházi és iskolai, továbbá közigazgatási és irodalmi ügyekkel fog foglalkozni. Mindamellet, hogy az első számban kijelenti Jovics azt, hogy a radikális párt konszolidálására fog törekedni és a „Zasztava” ellen nem fog fellépni, a városban a dr. Polit hivi között azt a hírt terjesztik, hogy dr. Grujics János áll Jovics István cégre megögt. Ez azonban légből kapott hír, mert mielőtt dr. Grujics már hosszabb idő óta tartó betegségéből felépült, régi lapját, a magyarbarát „Sztarzska”-dot, nem sokára újból megindítja.

48-as honvédek nyugdíja. Kevesen vannak már közöttünk, a kik a 48—49-es nagy napokat átküzdötték, élő tanúi még a magyar szabadság hajnalának. Múlt, hogy — a most nagyobbára munkaképtelen honvédek megélhetéséről gondoskodjék a nemzet. Wekerle miniszterelnök meg is ígérte ezt s egyelőre a mig kivihető lesz, pár frttal emelte a nyugdíjukat. Így az ezredesét 441 frtről 480 frtra, alezredesét 357 frtről 408 frtra, őrnagyét 314 frtről 360 frtra, századosát 264 frtről 312 frtra, főhadnagyét 242 frtről 276 frtra, hadnagyét 237 frtről 253 frtra, őrmesterét 54 frtről 72 frtra, tizedesét 28 frt 80 krról 48 frtra, kövitézét 18 frtről 36 frtra.

Utazási ösztöndíj. Megemlékeztünk annak idején arról, hogy a kereskedelmi miniszter a „Pesti magyar kereskedelmi bank” 900 frtos utazási ösztöndíjára pályázatot hirdetett. Vármegyeinkből is folyamodtak ez ösztöndíj elnyeréséért, és pedig ketten: Pinterits Károly, zombori középkereskedelmi tanár, továbbá Krón Richard Ujvidékről, a ki középkereskedelmi iskolai érettségi vizsgát tett és elvégezvén a műszói iskolát, a szakmával egy előkelő külföldi gyárban foglalkozik. A szegedi kereskedelem és iparkamara elnöksége azzal a kéréssel terjesztette föl e pályázatokat a kereskedelemügyi miniszter urhoz, hogy azok az ösztöndíj odaítélésénél figyelembe venni, jóllehet a kérvényezőik alapképzettségül a középkereskedelmi iskola (és nem kereskedelmi akadémia) elvégzését igazolják, mert elvileg is nagy sérelme volna az akadémiákkal egyenrangú középkereskedelmi iskoláknak, ha ez a megkülönböztetés érvényesülne.

Egy lelkész balesete. Belyanszki Miklós gosz-podince község 75 éves plébánosa a múlt héten látogatásban volt ó-becsei vejenél, az ottani szerb papnál. Már öreg este volt, midőn az agg lelkész hazafelé utnak indult. Leánya bár meghívta, hogy háljon meg náluk, de a meghívást, mivel másnapra még hivatalos teendői voltak, nem fogadta el s elhagyott. Utközben Földvár és Csurog határában egyszerre beborult az ég s oly sötétség uralkodott, hogy a kocsis eltévesztette az utat, a lovak pedig egyszerre megbokrosodtak és felfordították a hintót. Az öreg gyenge testalkatu lelkész oly szerencsétlenül bukkott ki, hogy egyéb sérüléseken kívül jobb lábát is eltörte. A kocsis gyorsan felállta a kocsiat, befektette a veszályesen megsérült papot, hamar lóra pattant és orvosi segélyért nyargalt be Csurogra. Az ottan megmar a szabályi járóorvosért is küldtek, ki most teljes odaadással ápolja a nagyon elgyengült páciens. Remélhető azonban, hogy sikertülend a tekintélyes járóorvosnak a mindenki által határatlanul tisztelt plébánost az életnek megtartani. A végtelen baleset az egész környékben mély részvétet keltett.

Juliális. A gyurgyevői ifjúság fényesen sikerült juliális rendezett, melyre a környékből is szépszámu vendégség sereglett egybe. A vidékieket a pap és jegyző kisasszonyok lukullusi módon meglakomáztatták. A juliális megteremtése körül Titserits orvos és Schwartz tanító kiváló érdemeket szereztek maguknak. — A szabályi kisdudvónó Perkovits Ilona k. a. is szép juliális rendezett liliputi növényekéi számára, melyen azonban egy a helybeli, mint a környék intelligenciája részt vett.

Farkasszemet néztek. Nem egy macskáról és egy kutyáról van szó, nem is Robinettiről és Massonról és nem két civakodó diákról, akik mielőtt egymásra történnek iszonyu erővel, gyilkos tekintettel mérik végig egymást. Nem, sokkal komolyabb dologról szól a krónika, sokkal komolyabb dologról beszél el a Szegedi Napló. És ez a komoly dolog nagyon könnyen száz és száz ember életébe kerülhetett volna s nem nagyobb okból, mint az annyi bajt előidéző emberi — hanyagságból. Két vonatról van szó, melyek hatalmas erővel robotgatt egymásnak s hogy össze nem ütözköztek, csak a gépezetek lélekjelenlétének köszönhető. 6 órakor indult el f. hó 7-én a vonat Szegedről Szatymazra, de az állomáson elkövetett vigyázatlanság folytán nem azokon a síneken haladt, amelyeken kellett volna, hanem rátért a Nagyvárad felől jövő vonat sineire. Alig haladt a szatymaziak vonata az állomástól 80—100 méterre, az utasok valóságos ideglázrohant kaptak, amikor vonatjuk visszaváltásban tört ki s hirtelen ellengőz következtében hatalmas lökessel meglétszította haladását. Akik hidegvérűket nem vesztették el, az ablakokhoz rohantak, de megláttal vértel látták, hogy 60—70 méter távolságban ugyanazon síneken jön egy másik sebesen haladó vonat, szintén vést sivitva. A szerencse csak az volt, hogy ez a vonat is hirtelen ellengőz adott. Így aztán sikerült a félelmetesen egymás felé rohanó két vonatot 40—50 méterre egymástól megállítani s ezzel egy esetleges végtelen nagy szerencsétlenségnek elejét venni. Az utasok természetesen mind kiszálltak a nyílt pályán s folytonos rémület közt néztek a két prtszkölő gőzóriást, amint egymással farkasszemet néznek.

A kincésásók. Egy szabadkai városi biztosról szól a mese, még pedig kitalálható alakban. Azt meséli ugyanis, hogy kincset ástól a napokban, csak hogy titokban tartja; de mások ezt nem hajlandók elhinni, hanem inkább elhiszik, hogy — a jó isten tudja — micsoda okok miatt ástott két idegennek éjnek idején. Maga az ismert történet a következő. A szabadkai nagyfényi csárdánál, a hol most rendőri laktanya van, két ismeretlen ember jelent meg a napokban úgy estefelé. A rendőrök nem ismerték az atyafakat, de a viseletük, kocsijuk, löszerszámjuk szerint messzevidékről lehettek. Egyenesen a biztoshoz fordultak és nagy titokban sugdolóztak, majd borozgattak is a késő esti órákig. Közben a biztos a legénységet különféle szolgálati ürttyek alatt a rendőri laktanyától eltávolította, úgy, hogy az egész laktanya környékén maga maradt a két idegen. A rendőrségi legénységnek nagyon különönsnek tetszett ezen eset és a helyett, hogy a vett parancs szerint eltávoztak volna, a laktanya közelében elterülő gabnáknak rejtőztek el és várták az események fejlődését. A biztos és az idegen úgy este 9 óráig iszoghathattak, a mikor egyszer felkerekedve ásóval, kapával kezükben, a rendőri laktanya (régében híres utzéi csárda) körül valami megjelölt helyet kerestek. Nem sok keresés után egy helyen megállapodva, ási kezdtek, és egy jó mélységű gödört ástak ki. Hogy mit vettek ki a gödörből, a távolról figyelő legénységnek nem sikerült meglátni, mert sötét volt. Mikor a külső ásást elvégezték, akkor az udvarban is áváshoz fogtak, de hogy ott is mily eredménytel, a legénység azt sem bírta kipuhatolni. Az ásások befejeztével úgy 11 óra után a két ismeretlen befogott a kocsijába és eltávoztak. Ugy hírlik, hogy a rendőri legénység ezen esetet bejelentette a kapitányságnak, a hol a vizsgálatot meg is indították.

Megunta. Petrovosczellón egy gazdaember nem akart elmaradni a világtól. Érdeklődött a napi események iránt, de meg a politika sem volt előtte közönyös dolog. Hogy ezen nagyfokú érdeklődésének szomját kielégíthesse, okvetlenül szüksége volt egy lapra. Fogta hát magát és nagy garral előfizetett a „Budapest” c. napilapra. Az előfizetésnek meg volt a kellő foganatja, a mennyiben az „előfizető ur” minden nap megkapta a lapját. Csak hogy a gazdaembernek az újságolvasáson kívül más dolga is volt a nap folyamán, úgy hogy csak esténként élvezhette volna a „Budapest”-et. De este annyira ki volt a munkától fáradva, hogy bizony kezébe se vette a lapot. Eleinte csak próbálta bönögszenni, de csakhamar belátta, hogy milyen fáradságos munka egy napi lapot elejétől végig átböngészni, mert hát ő azt tartotta, hogy a pénzéért elolvassa a lapot az első betűtől az utolsóig. Megunta már látni is azt az újságot. Irt hát a szerkesztőnek, hogy „ne kütygyék má uan sürin, mer nem győzi.” Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy az udvarias szerkesztő megette „kedves” előfizetőjének a kívánságát?

Vasuti kalamitás. Egy kisebb vasuti kalamitás hozta rettenésbe a f. hó 5-én Adáról Zentára menő délutáni vonat utasait. Az egyik kocsi kereké ugyanis kigyulladt. Az éber személyzet azonban csakhamar észrevette a dolgot s így történt, hogy egy kis ijedségen és 6 pernyi késésen kívül más baj nem esett.

Halálos szerelmű asszony volt Ká. Vele történt meg az a kimenve a Tisza mellé és belefulladt. Holtos.

Egy szép asszony ban egy tengeri szö törvényszék büntetőb-ével elölt és egy jómódu parasztgazdán kinek egy négy esztendő a gyereket belefójtotta hogy véletlenül full be üldözöte a szépségéről önként jelentkezett. V

Öngyilkosság. kosságról is értesít meg egyiket, a ki önként val hívják. Szegény munká nagyobb küzdelmek ár meg a betevő falatot. élet keserves terheit, csapásaival, s önszánta öngyilkos Rác Lajos 3 szintleg szintén a szem lágra. Tettenek oka kü **Névváltoztatás** segí szegedi lakos ne Dobosra változtatta.

Város

Gazdasági és A város gazdasági és tlel tartott dr. Csibás. Egy néhány a jövő k it megvitatták. A tárgy József laktanyai kocsi költségvetése elfogadás kezések költségei meg 427 frttal több bért f fejében. A költségek takarítások jelöltettek f fog történi. — A sírh költségvetését is elfoga építkezés házilag fog e a mult évi megakarit Jakab gyepmester a F épületében és a csapa nem tisztotta ki idejeko sz. épület falai is megr hogy öt szerződésbeli k tésére utasította, kimon lasztás folytán beállott ez ellen fölebbez és egyb dést, egyszerűen annak és p. ti. bizottság java helybenhagyassék és kü a károk megállapítására Ewald Jakab, vajjon me ha 8 nap alatt el nem a gyepmestert fog szerződte felelősségére. — Az il szallótól a korzó mentén tervezve; minthogy azo köztársaságot is az ide ben lesz, hogy már ebb sen esetleg a jövő év ter javasolja, hogy ez idén csits házig terjedő rész i 250 ft különbözős az ide eső területre kó ára — amugy is a jövő év man ellenőr az óvadéka pénz helyett jelzölögi bi pártólolag terjesztetik a export-gözmalom a Bika indóház közelében fog ép akarja kötetni a telepe vasuti vágánnyal. Kéri engedje át a szükséges t met teljesíthetőnek tartja, használat engedtetik a ben tartozik a részénytárs nás aranyat fizetni. — Ste bérlő, engedélyokmányának ben, hogy az idegen fuva területére hordott és onn vabbított árak után a zom megfizetni a kövezetvámot teljesítőnek. Kérte Stei uti sorompó mellett lévő terület olykép zárássék sorompót a kocsi meg javasolja a bizottság, h intézkedés tételére utasít **Megtakarítások** multkori számban, hogy a séhez képest nagy megta karítás volt már az 1891 uyanis ez év végén 7766 a mult év végén azonban kr, a takarékpénztárban alapnál 8500 frt, összesen 1891. évi maradvány a to jövő évben lesz fölhasznál **Lőfegyverek bej** talnu hirdetményt teszi k sz. kir. város tanácsa része mindazok, kik adóktelek vannak és a f. évi június sz. a. közzétett hirdetmény az 1893. évi fegyveradóba benyújtandó bejelentéseket a bejelentéseket most má (jul. 7.) számitandó 8 nap lyanál annál is inkább a határidőnek be nem tartás fog a késedelmezők terbe haem a zombori kir. pénzü június hó 18-án 47519/II. tében foglalt kijelentése sz c. 42. §. f) pontja értelmé nemcsak jövődéki kibágasu birással is sújta az illeték

Halálos szerencsétlenség. Nem egész tiszta elméjű asszony volt Kajári Erzsébet 60 éves adai asszony. Vele történt meg az a szerencsétlenség, hogy a minap kimenve a Tisza mellé vesszőt szedni, a folyóba esett és belefulladt. Holttestét csak napok múltán fogták ki.

Egy szép asszony a börtönben. A napokban egy temerini szép menyecskét kísérték az újvidéki törvényszék börtönébe. Özvegy volt Zepát Teréz négy évvel ezelőtt és úgy ment férjhez Jánosi Mihály ottani jómódú parasztagazdához, a ki szintén özvegy volt s a kinek egy négy esztendő fia csákja volt. A szép asszony a gyereket belefajította a moslékos dézsába s azt hazudta, hogy véletlenül fullt bele. A lelkiismerete azonban folyton tiltózta a szépségéről híres asszonyt s végre a napokban önként jelentkezett. Vasra verve vitték őt a börtönbe.

Öngyilkosságok Szabadkán. Két öngyilkosságról is értesít bennünket szabadkai levelezőnk. Az egyiket, a ki önként vált meg az élettől, Vass Józsefnek hívják. Szegény munkás ember volt, a ki csak a legnagyobb küzdelmek árán és nehéz munkával kereshette meg a betevő falatot. Ugy látszik azonban meguntta az élet keserves terheit, nem tudott megküzdeni a sors csapásaival, s önszántából a halálba rohant. — A másik öngyilkos Rác Lajos 39. ezredbeli köztisztviselő, a ki valószínűleg szintén a szenvedések elől menekült a másvilágra. Tettenéke oka különben ismeretlen.

Névváltoztatás. Deutsch Adolf zombori illetőségű szegedi lakos nevét belügyminiszteri engedéllyel Dobosra változtatta.

Városi ügyek.

Gazdasági és pénzügyi bizottság ülése.

A város gazdasági és pénzügyi bizottsága e hó 8-án ülést tartott dr. Csibás Benő polgármester elnöke alatt. Egy néhány a jövő közgyűlés elé kerülő tárgy nyert itt megvitatást. A tárgyak a következők: A Ferencz József laktanyai kocsiszin és pótraktár kibővítésének költségvetése elfogadásra ajánlatik. E szerint az építkezések költségei meghaladják a 11000 frtot s a város 427 frttal több bért fog kapni az újabb építkezések fejében. A költségek fedezésére nézve a múlt évi megtakarítások jelleltettek ki. Az építkezés vállalat utján fog történi. — A sörházi mosokvízvezető csatorna költségvetését is elfogadásra ajánlja a bizottság. Az építkezés házilag fog eszközöltetni s fedezetül szintén a múlt évi megtakarítások jelleltettek ki. — Ewald Jakob gyepmester a Ferencz József laktanya III. sz. épületében és a csapatkórházban lévő pócegödörket nem tisztotta ki idejében, minek következtében a III. sz. épület falai is megrongálódtak. A tanács a mellett, hogy őt szerződésbeli kötelességének pontosabb teljesítésére utasította, kimondta egyszersmind, hogy a mulasztás folytán beállott károk általa helyreállítandók. Ő ez ellen fölébe és egyben terhesnek találván a szerződést, egyszersin annak a fölbontását is kéri. A gazd. és p. ü. bizottság javasolja, hogy a tanácshatározat helybenhagyassék és küldessék ki egy vegyes bizottság a károk megállapítására, továbbá, hogy hívassék föl Ewald Jakob, vajjon megmarad-e a fölbontás mellett s ha 8 nap alatt el nem áll ettől, az esetben a város új gyepmestert fog szerződttetni, még pedig Ewald kárára és felelősségére. — Az idej kockaközvezés a Vadászúrt szállótól a korzó mentén a Fratricsevi-féle házig volt tervezve; minthogy azonban a Róheim cég a jövő évi közútszükségletet is az idén fedezi, a város abban a helyzetben lesz, hogy már ebben az esztendőben követhetessen esetleg a jövő év terhére. A gazd. és p. ü. bizottság javasolja, hogy ez idén a Fratricsevi háztól a Jakobs-csits házig terjedő rész is kiközvetessék, a mi mindössze 250 frt különbség az idej költségvetésben, mert az erre eső területre kő ára — a jövő évi szükséglet lévén — amugy is a jövő évben fedeztetik. — Heincz Kálmán ellenőr az óvadékát föl akarja venni és a készpénz helyett jelzálogi biztosítékot kíván adni. Ez ügy pártolólág terjesztetik a közgyűlés elé. — A tervezett export-gőzmalom a Bikár Simon-féle telken, a vasuti indóház közelében fog épülni; a részvénytársaság össze akarja kötetni a telepet vasuti sinek lerakása utján a vasuti vágánnyal. Kéri hogy a város a sinek lerakására engedje át a szükséges területet. A bizottság a kérelmet teljesíthetőnek tartja, olykép azonban, hogy csak a használat engedtetik át s a tulajdonjogelismerése fejében tartozik a részvénytársaság évenként 1 drb 10 koronás aranyat fizetni. — Steinberger Herman, kövezetvám bérlő, engedélykormányának a módosítását kérte oly értelemben, hogy az idegen fuvarosok a város sorompón kívüli területére hordott és onnan zombori fuvarosokkal továbbított áruk után a zombori fuvarosok is tartozzanak megfizetni a kövezetvámot. A bizottság ezt nem tartotta teljesíthetőnek. Kérte Steinberger azt is, hogy az apatini uti sorompó mellett lévő s jelenleg faraktáru használt terület olykép zárossék el az országúttól, miszerint a sorompót a kocsi meg ne kerülhessek azon. Erre nézve javasolja a bizottság, hogy a közgyűlés ily értelmű intézkedés tételére utasítsa a tanácsot.

Megtakarítások. Emlegettük már lapunk egyik multkorj számában, hogy a város mult évi költségvetéséhez képest nagy megtakarítások vannak. Ily megtakarítás volt már az 1891. évi gazdálkodásban is. Ekkor ugyanis ez év végén 7763 frt 76 kr volt a maradvány, a mult év végén azonban a pénztárban 17670 frt 62 kr, a takarékpénztárban 1059 frt 42 kr és a kövezési alapnál 8500 frt, összesen tehát 27230 frt 04 kr. Az 1891. évi maradvány a folyó évben és az 1892. évi a jövő évben lesz felhasználható.

Lőfegyverek bejelentése. A következő tartalmu hirdetményt teszi közzé a városi tanács: Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezenel újból felhivatnak mindazok, kik adóköteles lőfegyvereknek birtokában vannak és a f. évi június hó 19-én kelt 7551/kig. 1893. sz. a. közzétett hirdetményben foglalt felhívás dacára az 1893. évi fegyveradónak leendő kimentése céljából benyújtandó bejelentéseket eddig be nem adták, azokat a bejelentéseket most már a hirdetmény közzétételétől (jul. 7.) számított 8 nap alatt a város adóügyi osztályánál annál is inkább adják be, mert ezen újabb határidőnek be nem tartása esetén nemcsak hivatalból fog a késedelmezők terhére a fegyveradó kirovatni, hanem a zombori kir. pénzügyigazgatásnak 1892. évi június hó 18-án 47519/II. 1892. sz. a. kelt körrendeletében foglalt kijelentése szerint az 1883. és XXIII. t. c. 42. §. f) pontja értelmében a bejelentés elmaradását nemcsak jövedéki kibágnak fogják tekinteni, hanem bírsággal is sújtja az illetékes pénzügyi hatóság.

Közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1893. évi július hó 13-án délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Belügyminiszteri leirat a középkereskedelmi iskolai pótszabályrendelet tárgyában. 2. Belügyminiszteri leirat a hirdetési díjak iránt alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. 3. A Ferencz-József gyalogsági laktanya pótraktárának és kocsiszineinek kibővítése iránt teendő intézkedés. 4. A zombori export-gőzmalom részvénytársulat kérvénye a városi faiskola egy részének vasuti vágány céljaira leendő átengedése iránt. 5. Főmérnöki javaslat a folyó évi kockaközvezés tárgyában. 6. A városi sörház vízvezető árának kiburkolása iránt teendő intézkedés. 7. Ewald Jakob gyepmester felebbezése a gyepmesteri szerződés teljesítését elrendelő tanácsi határozat ellen. 8. Szabó László másodmérnök kérvénye 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt. 9. Esztergamy Károly főpénztárnok kérvénye 6 heti szabadságidő megadása iránt. 10. Heincz Kálmán adópénztári ellenőr kérvénye készpénzbeli óvadéknak zálogjogi bekebelezése iránt.

Művészet és irodalom.

Iparosok és kereskedők cím- és névtára.

A miniszterium egy hatalmas, vaskos könyvet küldött a napokban a városi és megyei törvényhatóságoknak. Címe: a magyar és horvátországi kereskedők s iparosok cím- és névtára. A mű kétszázötvenöt igen fontos szerepet van hivatva betölteni a kereskedő és iparos világban. Magyar, francia, német és horvát nyelven jelent meg; ára 15 frt.

Közgazdaság.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara

— mint minden évben — úgy az idén sem mulasztotta anyagilag is támogatni az egyes iparpartestületeket és illetve a tanonciskolákat. Így vármegyénk területén a tanonc-munka kiállítások jutalomdíjaira a következő adományokat osztotta szét: a cserevenkai ipariskolai bizottságnak 20 frtot, a szenttamási iparpartestületnek 15 frtot, az ó-becsei iparpartestületnek 20 frtot, a szabadkai iparpartestületnek 30 frtot, a németpálankai iparpartestületnek 20 frtot, az adai iparpartestületnek 20 frtot, a bódásgházi ipariskolai bizottságnak pedig 20 frtot.

Nagy részvényvásárlás. A magyar h. é. vasutak részvénytársaság újból a Bács-Bodrogh megyei h. é. vasutaknak eddig még véglegesen el nem helyezett névért. 2516,200 frtnyi 5%-os elsőbbségi részvényeit szerzett meg. Ezen 1888-ban megnyit s a magy. kir. államvasutak üzemeltetése alatt álló vasut, Ó-Becséből kiindulva 109 kilométernyi ászovonahosszban Petrovszellő, Moholy, Ada, Zenta, Adorján, Ó-Kanizsa és Martonos népes községeket érinti és egyrészt Horgoson, másrészt Zentából kiinduló szárnyvonal által Szabadkán a m. kir. államvasutakhoz csatlakozik. A vasut e szerint csak a közvetlenül érintett helyiségeket számítja — körülbelül 200,000 lélekkel bíró területen vonul keresztül, mely körülmény a Bács-Bodrogh megyei vasutnak a többi magyar h. érdekű vasúthoz képest egészen kivételes közlekedési jelleget és, tekintve a nagyszámú lakosságban, valamint a belterjes mezei gazdaságban rejlő produktív erőket, rendkívül nagy kihatásokat biztosít a jövőre nézve. Ennek megfelelőleg a vasut nyers bevétele az 1892-iki évre, rövid fennállása dacára, már körülbelül 200,000 forintot tett ki, vagyis kilométerenkint 1800 forintnál többet. A Tisza áthidalása által továbbá tervezetik a csatlakozás a Torontáli vasúthoz, esetleg a Kikinda-Becserekéi élénk forgalmu vonalhoz s e munkálatok már előrehaladt stádiumban vannak. Ez összeköttetés létrehozása a Bács-Bodrogh megyei vasutaknak becses átmeneti forgalmi konjunkturákat fog biztosítani.

NYILTTÉR.)

Miután t. lapjának utolsó számában Duchon J., Paikovics Gy. és Vadás K. dr. urak egy egész „nyilatkozat” áradatot zudítottak reám, ez ügyben utóljára helyt kérek t. lapjában, hogy ez ügy hátterét megvilágítsam; — mert ha ez úgy a nyilvánosság elé hurcoltatott, úgy annak befejezése is ott történjék és így az azt érdeklődők előtt érthető is legyen.

Az eset — sine ira et studio — a következő volt. A „Zombor és Vidéké”-ben egy közlemény jelent meg egy prigl.-sz. írány szerencsétlenségéről, mely közleményre Duchon e lapok hasábjain minden indok nélkül nevemet oly személyeskedő módon bevonta, hogy azt e lap 49. számában — kertilve a sértés látszatát is, azt ki is fejezve — válasz nélkül nem hagyhattam. Erre Duchon elküldte Palkovics és Vadás orvosokat, hogy vagy adjak magyarázatot, hogy akartam-e Duchont sérteni, vagy vonjam az egész választ vissza. Feleletem ez volt: A válaszomban benn volt, hogy gorombáskodni nem virtus — tehát sérteni sem lehetett — szándékom, ha ez nem elég, ott a sajtóbíróság. Erre Duchon megbízottai kinyilvánították, hogy ez résztőlők kielégítő felelet, az ügyet befejezettnek nyilvánították, — csak azt kérték még, hogy e nyilatkozatot tegyem közzé a Bácskában; a mi az 50. számban meg is történt.

És mindazáltal másnap ismét megjelentek fennevezettek nálam azzal, hogy nevezek meg ez ügyben segédeket; mire feleletem csakis az lehetett: az ügy befejezettnek lett nyilvánítva, minden óhajuknak elég lett véle, én ezen befejezett ügyet újólág semminemű tárgyalás alapjául megfogadni nem engedem, — végül elutasítottam őket ezen kijelentéssel: mint Duchon ur segédeihöz, az urakkal több beszélni valóm nincs e tárgyrol.

Erre megjelentek e lap 51. számában a nyilatkozatok, melyekre végválaszom a következő:

1. Ha egy ügyet a tanuk befejezettnek nyilvánítanak, úgy annak befejezését egy hirlapi nyilatkozat nem teheti befejezettlenné, kivált akkor, midőn az nem a hirlapi nyilatkozattól lett feltételezve.

2. A nyilatkozatomat a tanuknak kellett volna formulázni, vagy ellenjegyzéssel ellátni, — de én 24 óráig hiába vártam rajuk és nehogy ez irányban is kifogás legyen, magam gondoskodtam annak közzétételéről, melynek értelme és sulypontja félremagyarázatlanul az volt: hogy sérteni nem volt szándékom.

3. Nevezettek állítják, hogy engem „ismételve kerestek” — és nehogy ily természetű ügyben e kifeje-

zés is gyanusnak tűnjék fel, meg kell említenem, hogy azon napokban, midőn engem kerestek, én Prigl.-Szt.-Ivánon Gerber Jánosnál, Rác-Miliciens Ritternél, Bogojeván Stein Ignácánál és Bezdánban Lorász Jánosnál, mint súlyos betegeknek voltam, kik fogatot küldtek értem és én előre nem tudhattam, hogy az urak keresni fognak engem.

Vége 4. Duchonnak „semmi köze hozzám” — Palkovics és Vadás dr.-ok nyilatkozata után; azután meg Palkovics és Vadás „elégítéssel képtelennek” nyilvánít engem — Duchonnak fenti nyilatkozata folytán. A föld forog, — mert a nap áll; és azért áll a nap, — mert a föld forog. Valóságos circulus vitiosus! Es ép e miatt nem volt joguk Palkovics és Vadás droknak egy általuk hozott ítéletet saját ügyükben, saját maguknak felhasználni és így azon kifejezésüket, hogy elégítéladásra képtelen lennék (?), pusztá kijelentésnél egyébnek nem vehetem.

Hogy ily hosszadalmasan vettem becses lapját igénybe, kérem fogadja tek. szerkesztő ur őszinte szívveljes köszönetemet.

Zomborban, 1893. évi július hó 6-én.

Dr. Donoszlovits Vilmos.

Szerkesztői üzenetek.

„Koresmárosné.” Ugyes verselés; gördülő sorok, könnyű előadás, elég esengő rímek stb. Csak egy a baj: az utolsó strofa értelmetlen és így az egész ballada nimesen befejezve. Megérdemelné, hogy újra átdolgoztassék, még pedig a prózában közölt tartalom szerint. Az utolsó strofa kivételével, a többi megállhat.

H. M. Szeged. A lapot megindítjuk. A beküldött verset természetesen közölni fogjuk.

Sch. „Csók.” Ugyanezt mondta el Dóczy Lajos a „Csók” című vigjátékban, persze megelőzve őt és hozzá milyen szépen mondta ő azt el! Már csak ezért sem közölhető az ön „Csók”-ja. Az „Elmereng az ifjú” kezdetű már szellemesebb apróság, de kevés benne a költészet; kissé üresnek, tartalom nélkülinek tűnik föl az egész. Az „Oh mi kedves” kezdetű már csak eredetiségénél fogva is közlendő lenne, de ennek meg a kidolgozása gyöngé. Gondosabb átdolgozás után — esetleg egyéb jó dolgok kíséretében — szivesen látjuk ezt a kis verset.

H. B. A. l. m. s. A „Nyitva van” kezdetű besoroztuk. Amennyiben hajlandóságot mutat a tudósítói tisztre, tessék gyakrabban felkeresni tudósításával s mi ahhoz képest már legközelebb meg fogjuk indítani a lapot.

B. B. A. patin. Fölöslegesnek tartjuk a kiigazítást. Így is tudja mindenki, hogy előléptetés történt. Elismerjük azonban, hogy ön helyesen küldötte be tudósítását s ha azért, mivel mi tévedtünk őnt éri a vád, szolgájon melegségül e pár sor. Különben kitartó buzgóságáért fogadjuk köszönetünket.

D. E. Zombor. Bár cikke szépen van megírva, még sem közölhetjük. Persze ezen kijelentésünk furcsa ön előtt! Pedig gondolkozzék csak egy kissé a dolog felett s be fogja látni állításunk igazságát. A stylus igen jó: könnyed, gördülőkevény, eleven; a szellemesség szintén nem egy helyen villan fel előnyösen a cikk folyamán, — éppen így az élelölés is! És épen ezen utóbbi jó tulajdonok teszik a cikket hasznavehetővé! Hogy mért?... Hát kérem ahhoz a komoly, mondhatni szent tárgyhoz épen úgy illik az ön stylusa és általában a használt külalak, mint hogyha az a bizonyos barátja első miséjét bohóc ruhában tartotta volna meg. — Ugye igazunk van?...

Naptár.

Julius.

Havi és beti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
11 Kedd	Piusz p.	Placid	29 Péter és Pál
12 Szer.	Gualb. Ján.	Henrik	30 12 apostol
13 Csüt.	Jenő pk. vt.	Jenő	1 Jul. Koz. D.
14 Pént.	Bonaventura	Bouaventura	2 B.-a. mez.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

36. szám.

1893.

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város róm. kath. iskolaszéke részéről a belvárosi III-ik fuosztályban megfűrtelt magyar tannyelvű, valamint a nenadies-tanyai magyar-bunyevác tannyelvű tanítói állásokra pályázat hirdetetik.

A belvárosi állás évi javadalma 500 frt rendszerezett fizetés, és 150 frtnyi pótlék, összesen 650 forint előleges havi részletekben. A tanyai tanító javadalmazása évi 400 frt fizetés havi előleges részletekben, egy szoba és egy konyhából álló lakás 500 □ ölnyi konyhakerttel; az ismétlő iskoláért külön díj nem jár.

Pályázhatnak a belvárosi fiúiskola tanítói állására okleveles tanítónők is, ez utóbbiak oly megjegyzéssel, hogy a megválasztott tanítónő férjhezmenetele esetén állásáról minden kárpótlás vagy végkielégítés igénye nélkül lemondani tartozik, illetve állása megfűresedetnek tekintetik.

Minden félreértés elkerülése céljából kijelentetik az is, hogy az iskolaszék mindenkorra fenntartja magának azon jogát, mely szerint az egyes osztályok tanítóit a szükséghez képest és belátása szerint — illetményeik megcsönkítése nélkül — más osztályba is athelyezhesse.

A belvárosi állás f. évi szeptember 1-én, a tanyai állás október 1-én lesz elfoglalandó.

A kellőleg felszerelt folyamodványok, melyekben a zene- és énektanításban való jártasság is igazolandó, mert ezek előnyben részesítnek, — legkésőbb **folyó évi augusztus 1-ig** a zombori róm. kath. iskolaszékre címezve fűtiszteendő Fejér Gyula apát-plébános és iskolaszéki elnök urhoz Zomborba (Bácsmegeye) küldendők.

Zomborban, 1893. évi május hó 24-én tartott iskolaszéki ülésében.

Szlávy Ferenc,

iskolaszéki jegyző.

Fejér Gyula,

apát-plébános, iskolaszéki elnök

